

OGÓLNOPOLSKA KONFERENCJA NAUKOWA

KULTURA

MA

Kultura współczesna:
teorie i praktyki

ZNACZENIE

20-22 / XI / 2018

Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej

Wydział Filozofii i Socjologii | Wydział Politologii

**PATRONAT
HONOROWY**

PREZYDENT MIASTA LUBLIN
KRZYSZTOF ŻUK

Galeria Labirynt™

OSF-P
Fundacja Otwarto Seminaris
Filozoficzno-Psychiatryczne

Zaproszenie

Mówi się dziś o kulturze, że jest to pojęcie kłopotliwe, a nawet „mocno skompromitowane”, które popadło w niełaskę badaczy. A mimo to wydaje się, że nigdy dotąd wiedza o kształcie i dynamice kultury i zrozumienie jej mechanizmów nie były równie potrzebne, co dzisiaj. Można powiedzieć, za Zygmunt Baumanem, że odczuwamy dziś ogromne „zapotrzebowanie” na kulturę. Oczywiście nikt już nie poszukuje prawdy uniwersalnej na jej temat, nikt też nie podejmuje prób sformułowania jej ostatecznej definicji, ponieważ wyzbyliśmy się złudnej nadziei, że takie działania zakończą się powodzeniem. W przypadku kultury mamy dziś do czynienia z procesem „rozplenienia się sensów”. Wiąże się to z coraz bardziej różnicującym się pojęciem kultury. Kultura to pojęcie nieustannie „zapyłane” (inspirowane ale i rozmywane) przez różne dziedziny i formy życia społecznego czy też przez odmienne „tradycje” naukowe. Kultura to forma praxis, czyli to, co ludzie myślą, czynią, i to, jak organizują sens życia, i jako takie „wędruje” dziś po świecie i „zadomawia się” niemal we wszystkim tym, co społeczne. Ale – co paradoksalne – ujawnia się rzadko. Przede wszystkim wtedy, kiedy zostaje poddana krytycznej analizie.

Taka też jest idea konferencji, której organizatorzy wychodzą z założenia, że choć odpowiedź na pytanie, czym jest kultura, jest prawdopodobnie niemożliwa, to wciąż jednak możemy i powinniśmy mówić o kulturze, poddając analizie różne formy i przejawy jej „funkcjonowania” w społeczeństwie. Dlatego też głównym problemem konferencji jest obszar współczesnej kultury oraz zjawisk rozgrywających się w jej polu, jak również, na poziomie metateoretycznym, kształt debaty nad nią. Jej uczestników prosimy więc o namysł nad tym, jakimi metodami i narzędziami bada się kulturę współczesną, jakie są jej główne problemy, oraz jaką formę przybierają praktyki kultury. Przed uczestnikami konferencji pragniemy postawić zadanie weryfikacji hipotezy, zgodnie z którą jesteśmy świadkami przemian dokonujących się w obszarze refleksji nad kulturą, a być może nawet pewnego rodzaju przełomu w rozumieniu i interpretacji zjawisk kultury, które wynikają z dynamicznie zmieniającego się przedmiotu jej namysłu. Sproblematyzujmy to w formie pytań. Zaczniemy od zasadniczego: czy rzeczywiście, jak chcą liczni badacze akceptujący diagnozę ponowoczesnej detotalizacji świata nowoczesnego, kultura współczesna nabiera jakiegoś nowego kształtu? A jeśli tak, to czy przed refleksją nad nią stoi zadanie redefinicji własnych założeń, celów, podejść badawczych, języka i stosowanych przez nią pojęć? Czy słuszne są podejrzenia, że dotychczasowa „teoria” kultury wyczerpała swoje możliwości wyjaśniania współczesnego świata? Jaka jest w tym wszystkim rola i pozycja „teoretyka” kultury? Czy dziś jest on kimś w rodzaju krytyka, antropologa czy też narratora kultury? Jak postrzega on sam siebie, jakie zadania sobie stawia?

Do udziału w konferencji zapraszamy zarówno socjologów, filozofów, kulturoznawców, antropologów, literaturoznawców oraz przedstawicieli innych dyscyplin humanistycznych i

społecznych, jak i „praktyków” kultury, osoby bezpośrednio zaangażowane w jej tworzenie i animację, dla których ważny wydaje się problem kondycji kultury współczesnej.

Panele dyskusyjne

Panel I

Współczesne teorie i metodologie badań nad kulturą

W ramach tego panelu, który określamy roboczo mianem płaszczyzny teoretycznej, chcemy zastanowić się nad dzisiejszymi sposobami mówienia i pisanie o kulturze, oraz metodami i technikami jej badania. Dziś, po tzw. zwrocie postmodernistycznym, trudno jest mówić o tradycyjnym uprawianiu nauki o kulturze. Współczesne badania nad nią przybierają nowy kształt: z jednej strony mówi się dziś – dla przykładu – o kryzysie i końcu teorii, o tym, że w procesie tzw. tekstualizacji kultury, badania nad kulturą uległy skrajnej subiektywizacji, ale też – to druga strona sygnalizowanych tendencji – do łask powraca historia jako narzędzie badawcze. W tym kontekście rodzą się liczne pytania, głównie o zasadność nowych metod i prawomocność ich wyników. Te wątpliwości skłaniają też często badaczy do powrotu do tradycyjnych sposobów badania kultury. Wydaje nam się, że warto wszystkie te kwestie przemyśleć, poddać analizie i skomentować.

W zamyśle organizatorów proponowana płaszczyzna teoretyczna pozwala zatem dostrzec i przemyśleć nowe wyzwania społeczne i kulturowe, przed którymi stoją mieszkańcy współczesnego świata. To właśnie z jej perspektywy pytamy o to: czy nowe zjawiska i problemy, których narodzin jesteśmy nie tylko świadkami, lecz także nierzadko aktywnymi uczestnikami, czy nawet kreatorami, wymagają od badaczy kultury współczesnej, którzy starają się je opisać i zrozumieć, nowych pojęć, języków i teorii? Czy klasyczne paradygmaty i teorie kultury są jeszcze użyteczne? A może należy je jednak odrzucić, lub przynajmniej poddać redefinicji? Czy rzeczywiście dotychczasowa teoria kultury wyczerpała możliwości wyjaśniania współczesnego świata?

Proponowane problemy do dyskusji:

1. Przyczyny kłopotów współczesnego podmiotu z tożsamością
2. Społeczno – kulturowe konstruowanie Obcego

3. Wyzwania związane z różnorodnością stylów życia i wielością kultur stojące przed światem zachodnim (np. tzw. kryzys migracyjny)
4. Problemy oraz wyzwania komunikacji wewnątrz i międzykulturowej
5. Ciało i płeć w kulturze współczesnej: miejsce, znaczenie, reprezentacje
6. Język i kultura: zjawisko tekstualizacji kultury
7. Jak (nowe) media i technologie zmieniają nasze rozumienie i uczestnictwo w kulturze?
8. Współczesne metody badania kultury
9. Kryzys kultury: mit czy rzeczywistość?
10. Kultura jaźni
11. Kultura edukacji i kultura w edukacji
12. Szaleństwo i kultura

Panel II

Praktyki kulturowe

W ramach drugiego głównego obszaru problemów, który wydają nam się warte dyskusji, i który określamy mianem płaszczyzny praktycznej, chcielibyśmy zwrócić uwagę na to, o czym często się zapomina – że kultura jest także po prostu przestrzenią ludzkiej aktywności. A jako że kultura współczesna zdaje się w większym stopniu wymagać od swych uczestników aktywnego uczestnictwa, dając zarazem ku temu wiele możliwości, namysł nad różnymi istniejącymi praktykami kulturowymi wydaje się niezbędny. Coraz więcej w kulturze rzeczywistej partycypacji oraz aktywnego, zaangażowanego uczestnictwa. Czy zatem możemy mówić o pojawieniu się nowych formy, przestrzeni oraz uczestników praktyk kulturowych? Które z dotychczasowych działań warte są kultywowania i wsparcia, a które zwyczajnie się przeżyły? Jak zmienia się rola współczesnego animatora kultury, a także na ile dzisiejsze praktyki kulturowe realizują się w przestrzeni publicznej, a w jakim zakresie pozostają domeną "instytucji kultury"? I wreszcie, na ile działania realizowane w polu kultury przyczyniają się do rozwijania istotnych kompetencji społecznych oraz inicjowania społecznej zmiany? Ciekawi nas, co na ten temat mają do powiedzenia nie tylko badacze anonsovanych zjawisk, lecz także „praktycy kultury”.

Proponowane problemy do dyskusji:

1. Kultura jako mechanizm i narzędzie zmiany społecznej
2. Od kultury uczestnictwa do kultury politycznej (partycypacja społeczna, kultura obywatelska, "kultura" ruchów społecznych, kultura zaangażowana społecznie/politycznie)
3. Animacja społeczna z wykorzystaniem narzędzi z pola kultury
4. Klasowość zjawisk kultury

5. Kultur(a)y miejskie

6. Instytucje kultury w zmieniającym się otoczeniu społecznym i politycznym

Rejestracja

Prosimy o przesyłanie abstraktów i tytułów wystąpień (długość 900 znaków) z podaniem stopnia naukowego, afiliacji oraz danych kontaktowych (adresu mailowego, nr telefonu) **do 7 października 2018 roku** na adres: kultura-ma-znaczenie@umcs.pl

Wysokość opłaty konferencyjnej, obejmującej koszty organizacyjne, materiały konferencyjne, wyżywienie podczas konferencji, wynosi: **pracownicy naukowci**: 400 zł, **doktoranci**: 350 zł

Artykuły pokonferencyjne zostaną opublikowane w czasopismach naukowych:

- Eidos. A Journal for Philosophy of Culture
- Kultura i wartości
- Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska, sectio I Philosophia-Sociologia
- Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska, sectio K – Politologia

Organizatorzy

Wydział Filozofii i Socjologii: Zakład Socjologii Kultury i Wychowania, Zakład Antropologii Kulturowej

Wydział Politologii: Zakład Filozofii i Socjologii Polityki

Rada naukowa

Prof. dr hab. Wojciech Burszta | Dr hab. Paweł Bytniewski | Prof. dr hab. Grzegorz Godlewski

Prof. dr hab. Jan Hudzik | Dr hab. Agnieszka Kolasa-Nowak, prof. UMCS | Dr hab. Leszek Kopciuch, prof. UMCS | Prof. dr hab. Roman Kubicki | Prof. dr hab. Zofia Rosińska

Komitet organizacyjny

Dr hab. Urszula Kusio, prof. UMCS (przewodnicząca) | Dr hab. Andrzej Kapusta | Dr hab. Jolanta Kociuba | Dr hab. Mariola Kuszyk-Bytniewska | Dr Waldemar Bulira | Dr Edyta Barańska (sekretarz konferencji) | Dr Agnieszka Ziętek | Mgr Przemysław Wrochna

Szczegóły na stronie: umcs.pl/pl/kultura-ma-znaczenie.htm

Oraz w wydarzeniu: https://www.facebook.com/events/250212508883337/?active_tab=about